

Анъаналар—халқ мулки

НАВРЎЗ—УЙҒОНИШ ВА ЯШАРИШ АЙЁМИ

ЎЛКАМИЗГА таровати ва малоҳатини кўз-кўз қилиб баҳор фасли ташриф буюрмоқда. Бутун борлиқда ажиб уйғониш, гўё она-табиат ашармоқда. Бундай дамларда ҳар бир кишининг дилида эзгу орзу-истаклар уйғонади, шундай гўзал ҳаётда борлиғи, яшаётганидан фахрланиб кетади.

Баҳор ана шундай фусункор фасл. Наврўз айёми келганда эса удумларимиз, миллий урф-одатларимиз билан уйғунлашиб, янада ўзгача маъно кашф этади. Ўтган йили маҳаллалардан бирида ёзилган байрам дастурхонида кўк сомса, кўк оши, сумалак, паловхонтўра, оби нону патирлардан тортиб рус блини, украин боршчи, корейслар кукиси, уйғур лағмони, қозоқларнинг бешбармоғича кўрган эдик. Турли миллат вакилларининг бир даврада иштирок этиб, ўйин-кулги қилиб миллий байрамимизни шодон кутиб олишадиганидан кўнглимиз тоғдек кўтарилди.

Бу йил ҳам Наврўз шодиёналари ўзгача файз билан нишонланиши яққол сезилиб турибди. Ўзбекистон ССР Президентининг бу умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ҳақидаги Фармони барча юртдошларимиз ва жамоалар томонидан қизгин кутиб олинди. Жойларда режалар тузилиб, турли хил тадбирлар уюштиришга тайёргарлик кўриляпти.

ТАШКИЛОТЛАРДА

Тошкент шаҳар ободон-

лаштириш Бош бошқармаси томонидан пойтахтимиз ҳудудини кўкаламзорлаштириш ва боғу роғларга буркаш мақсадида, маҳалла кўмиталари, кўп қаватли уйлар, жамоат ташкилотлари ва муассасаларда кўрик-танлов ташкил этилган. Унинг шартлари бўйича энг яхши кўрсаткичга эришганлар шу йил май ойидаги танлов якунида тақдирланадилар. Баҳор дамларида 8 минг туп меваги, 6 минг туп манзарали дарахтлар, шунингдек буталар ноҳиялардаги зарур участкаларга экилиши мўлжалланмоқда.

Пойтахт маҳаллалари ва кўчаларини ободонлаштиришга Шредер номидаги илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам муносиб ҳисса қўшиб

келаяпти. Ҳар йили бу ерда кўчат савдоси ташкил этилади. Шаҳарликлар хоҳлаган нави расмийлаштириб олаверадилар. Ҳозир олимлар олма, гилос, нок, ўрик, узум навларини кўчат қилиб кўпайтиришяпти. Маълумотларга қараганда, бу йил 11 миллионга яқин меваги, 17,5 миллиондан ортиқ узум, 1,5 миллион дон атиргул кўчатлари етказиб берилди. Шаҳарда кўчат бозорлари ташкил этиш мўлжалланмоқда.

С. БОЗОРБОВ, МАҲАЛЛАЛАРДА

— Хонадонларда оқлаш-кўклаш ишлари бошлаб юборилди. Чойхонага кираверишда 10-15 метрча жойга икки томонлама ток экиб, сўри қилишни мўлжаллаб туриб-

миз. — деди Сергели ноҳиясидаги Усмон Юсупов маҳалла кўмитасининг раиси Ф. Абдурасулов. — Чойхона яқинда қурилган, атрофи яланглик. Шу жойни боғ қилиб, дам олиш масканига айлантироқчимиз. Айём кунни фаоллар билан ёрдамга муҳтож одамларнинг уйига бориб, кўнглини кўтариш, маҳаллада сумалак, ҳалим пишириб, байрам дастурхони ташкил этиш ниятимиз бор.

Тошкент шаҳар Кенгаши қошидаги маҳалла, уй кўмиталари билан ишлаш доимий комиссияси ҳамда маҳаллалар ишлари мувофиқлаштириш Кенгашининг Наврўз байрамини муносиб кутиб олиш ҳақида барча тошкентликларга мурожаати маҳалла аҳлимининг руҳлантириб юборди. — деди А. Икромов ноҳиясидаги «Катта қаъни» маҳалла кўмитасининг раиси Ж. Халилов. Ҳозир хотин-қизлар кенгаши фаолларидан Тожихон Олимова, Матлуба Тўлаганова, Муҳаррам Хусановалар энг шимариб сумалак тайёрлашга киришдилар. Олий маълумотли агрономлар Анвар ака Усмонов ва Абдусаттор Ғуломовлар эса ободонлаштириш, меваги дарахт ниҳоллари ва гул кўчатлари келтириб экишга бош бўлишяпти. Гузар агрофини боғзорга айлантиришни мўлжаллаб турибмиз.

Сухбатни А. ОЧИЛОВ ва А. ҲАЙДАРОВлар ёзиб олинди.

Хушхабарлар

НОН АЗИЗ,
ИНСОН АЗИЗ

«Бир киши жуда бойиб кетган эди. У нима қилсам бойлигим сал камаяр экан, уни қўярга жой тополмайман, деб одамлардан маслаҳат сўрабди. Шунда донишмандлардан бири: «Туя устида нон еб, ушогини ерга туширсанг, камбағал бўласан», деб жавоб берибди. Шунда ҳалиги одам туя устида нонни авайлаб, ушогини ерга тушмаслиги учун дўписини бошидан олиб, эҳтиёткорлик билан ея бошлабди. Ногоҳон нон ушогини ерга тушиб кетибди. У узоқ қилириб тополмагач, одамлар босиб кетмасин, деб ўша жойнинг атрофини тупроқ билан ўраб кетган экан. Шундан кейин янада бадавлат бўлиб кетибди». 80 ёшни қаршилаган отахон Асомиддин Хусамиддинов Киров ноҳиясидаги «Қизил деҳқон» маҳалласида ўтказилган «Нон — ризқ-рўзимиз» мавзудаги суҳбат чоғида ана шу ривоятни гапириб берди. Отахоннинг умр йўлдоши Полук ая, Улуғ Ватан урушининг 2-гурӯх ногирони Рихсидой ота Қодиров ва бошқалар ҳам нон азий эканлиги ҳақида сўзладилар.

ОЗУҚА ДЎКОНИ ОЧИЛДИ

Ҳозирги шароитда хонадонларда ёрдамчи хўжаликни ривожлантириб, ўзимизни гўшт ва сут маҳсулотлари билан таъминлашга катта эътибор берилаяпти. Бу масалага А. Икромов ноҳиясидаги Фурқат маҳалла кўмитаси жиддий ёндашмоқда. Шу бонсдан қорамол ва қўй боқувчи хонадонлар тўбора кўпайиб бораёпти. Ёрдамчи хўжалик билан шуғулланаётган одаларга қўлайлик яратиш мақсадида Улуғ Ватан уруши фахрийси Фатхулло ота Одиловнинг ташаббуси билан озуқа дўкони ишга туширилди.

А. АБДУРАҲМОНОВ.

АЛЛОМА ШОИРГА

БАҒИШЛАБ

Бундай тадбир пойтахтдаги Абдулхай Тожиев маҳалласида бўлиб ўтди. «Шеърят мулкисининг султони» деб номланган бадий-мусиқий кечани ташкил этишда кўмита аъзолари, 4-мактаб ўқитувчилар жамоаси ва Абдулла Қаҳҳор номидаги маданият уйининг хизмати катта бўлди. Тантана пайтида шоир Мирза Кенжабоев, ёзувчи Эркин Аъзам «Сирли олам» ойномаси бош муҳаррирининг ўринбосари Маҳкам Маҳмудов ва бошқалар бобокалонимиз Навоийнинг сермазмун ҳаёти, у қолдирган бой тарихий мерос ҳақида гапирдилар.

Кувонч ва ташвишлар

ХАЙРЛИ ЎЗГАРИШЛАР

Бундан тўрт йил илгари янгитдан сайланган маҳалламиз фаолларининг ташаббускорлиги туфайли бизда ободонлаштиришда ижобий ўзгаришлар юз берди. Ижтимоий ҳаётдаги ғоят долзарб бўлиб турган энг муҳим муаммоларни ҳисобга олиб, 37 моддадан иборат иш режаси белгилаб олинди. Уларнинг барчасини санаб ўтишга ҳоjet бўлмаса керак. Мен кейинги пайтдаги баъзи ўзгаришлар ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

Поликлиникини 2 қаватли, 30 хонали шифохонага кўчиришга эришдик. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бу тиббиёт муассасасини таъмирлашга 128 минг сўм сарфланди. Маданият уйи ниҳоятда нураб кетган, пахсадан ишланган эски бинода жойлашган эди. Бу муаммони ҳал қилиш учун кўп ҳаракат қилдик. Ҳозир барча қўлайликларга эга бўлган янги масканда 9 турдаги касб тўғараклари ишлаб турибди.

Эришилган ютуқлар билан бир қаторда ҳали кўплаб ишларни амалга оширишимиз зарур. Масалан, бизга ижрокўм томонидан ажратиб берилган 2 сотих майдондаги дам олиш зонасида чойхона, унинг ёнида эса новвойхона ҳамда тўй ва бошқа маросимларда ишлатиладиган ашёларни сақлашга мўлжалланган омбор қуришимиз зарур.

Яна бир масала. «Чош-Тепа» даҳасида 3 та маҳалла ташкил топган. Булар ўз атрофидаги кўшнлари билан 30 минг аҳолини ўз ичига олади. Қўлай табиий шароитларни ҳисобга олганда шу хонадонларнинг камида 50 фойзида мол боқилади. Ёрдамчи хўжаликларни янада ривожлантириш мақсадида ем дўкони очишга эришдик.

Б. ОРИФХУҲАЕВ,
Сергели ноҳиясидаги Навоий номи
маҳалла кўмитасининг раиси.

Шаҳримизда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги давом этмоқда. Кўчат ўтказиб, хиёбонлар барпо этиляпти.

Х. Мирзакаримов сурати.

Тошкент шаҳар Кенгаши
доимий комиссияларида

ФИКРЛАШИБ ОЛИНДИ

Тошкент шаҳар Кенгаши қошида фаоллият юритаётган маҳалла, уй кўмиталари ва жамоатчилик билан ишлаш доимий комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Комиссия раиси Ш. Темуров йиғилганларга комиссиянинг навбатдаги вазифалари, жумладан умумхалқ байрами — Наврўзга тайёргарлик кўриш ҳақида гапирди. Сўзга чиққанлар бу айёмни маҳаллаларда кенг нишонлаб, дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтказиш кўп жиҳатдан кўмита ва фаоллар ташаббускорлигига боғлиқ эканлигини таъкидладилар. Наврўзни муносиб кутиб олиш мақсадида доимий комиссиянинг Тошкент шаҳар маҳаллалар ишлари мувофиқлаштириш Кенгаши билан пойтахт аҳолисига мурожаати қабул қилиниши маъқулланди.

Мажлисада шунингдек, шаҳар Кенгашининг навбатдаги сессиясида «Маҳалла» дастурининг бажарилиши бўйича комиссия раиси Ш. Темуров маъруза қилиш тавсия қилинди.

Ш. САЪДИЕВ.

Ёз яқинлашган сари аҳолининг термосга бўлган эҳтиёжи ортади. Пойтахт-миздаги «Ташинтер» совет-хитой ҳамкорлигидаги корхонада ишлаб чиқари-

лаётган бундай маҳсулотни кўплаб хонадонларимизда кўриш мумкин.
СУРАТДА: йиғувчилар Р. Исмолова, С. Абдуллаева ва М. Зоҳидовалар.
Ҳ. Солиҳов сурати.

Мушоҳадали мактуб

УЗУККА КЎЗ...

Илгари эски шаҳарнинг ҳар бир даҳасида катта-кичик чойхоналар бўлар эди. У вақтларда ҳозиргидек бекатларда ширкат қаҳвахоналари қайда дейсиз. Ёзда бу ерда ҳозиржавоб қаҳва, турли хил салқин ичимликлар ичишимиз мумкин. Аммо ҳаммаси ҳам чой ўрнига ўтмайди.

Эсимда, мен истиқомат қилаётган «Пичоқчилик» маҳалласида (ҳозирги маҳалла идораси ўрнида) шинамгина чойхона бор эди. Унда отахонлар гурунглашиб чойхўрлик қилардилар. Келган одамнинг олдида чойнакда чой, патнисда нон, қанд, майиз қўйиларди. Уша дамларни кўпчилик қўмсайди.

Менинг таклифим шундай. Ҳозир «Чорсу» мавзеси энг гавжум жойлардан бирига айланган. Аммо, афсуски чойхона йўқ. Чет элдан келган меҳмонлар бу ерларни зиёрат қилмасдан кетишмайди. Шаҳримиз иссиқ иқлимли эканлигини инobatга олиб, «Чорсу» меҳмонхонаси рўпарасига миллий чойхона қурилса, унинг яна бир хусусияти, бозор атрофлари тўлиқ битиб, ишга тушиб кетса шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшган бўларди.

Чойхона қурилишида наққош усталар, мусаввирлар ўз маҳоратларини кўрсатган ҳолда иштирок этсалар, унда ўзбек халқининг миллий анъаналари тасвирланса, узукка кўз қўйилгандек бўларди. Ният холис бўлиши учун чойхона битгач, шу ердаги «Уккоша» булоғининг кўзи очиб юборилса айни муддао бўлар эди. Бу кўпнинг юрагидаги гаплар, деб ўйлайман.

М. СОДИҚОВ.

«Матбуот» бирлашмасининг ходими.

Хизмат юзасидан 1-шаҳар касалхонасига боргандим. Шифокор Ҳасан ака Толипов билан гаплашиб ўтириб суҳбатимиз беморларни кўргани келган кишиларга бориб тақалди.

— Гарчи, айрим вақтларда биз беморларнинг олдида ҳеч кимнинг киришига рухсат этмасак-да, — деди Ҳ. Толипов, — кўнгил сўраб желувчиларнинг бир оғиз илқ сўзи беморга малҳам ўрнида ўтишини яхши биламиз. Яқинда бир бемор даволаниб кетди. Касални унча оғир бўлма-сада, ундан форинг бўлиш анча оғир кечди. Хонада бирга ётган кишилар тезда соғайиб кетсалар, унинг руҳидан донмо ҳорғинлик аримасди.

Икки-уч марта гувоҳи бўлганман. Хонани тўлдириб кишилар ўтиришганда у йўлакка чиқиб ташқарига ҳазин нигоҳ ташлаб турарди. Биз уни ҳар қанча даволамайлик,

Кўпнинг кенгашига

КЎНГИЛ КЎНГИЛДАН СУВ ИЧАДИ

яқинларининг бир оғиз кўнгил кўтарувчи сўзи етишмаётгани сезилиб турарди. Бир ойга яқин ётиб даволанди, кекса онасининг икки-уч бор келганини ҳисобламаса, уни ҳеч ким йўқламади.

Инсоннинг бирор ери оғриб, ҳасталанмасин. Ана шу дамларда ака-ука, опа-сингил, дўст-қадрдонларнинг дийдорига ташна бўлади.

Шу ўринда одамни фақат касал бўлгандагина йўқлаш керакми, деган фикр ўтади.

Ен қўшимиз Сабоҳат хола ҳафтада икки-уч марта бизникига чиқиб турардилар. Онамлар билан суҳбатлашиб, ҳол-аҳвол сўраб, мен каби болаларни «мулла бўлгин» деб, дуо қилардилар. Бирор ерга тўй ёки йўқловга борсалар, битта нон устига қанд-қурсларни қўйиб олиб чиқишлари ёдимда. Хонадонимизда ширинликлар кўп бўлса-да, у кишининг меваларини талашиб олардик. Ҳозирги кунда мен билан катта бўлган тенгдош невараларини ҳафталаб кўрмай қоламман. Ана шунда бизни тез-тез йўқлаб чиқадиган хола кўз олдимдан ўтадилар. Бир-биримизга бўлган муносабат иллари нимада эканлигини ҳис қиламан.

Очинг, кўпинча қарияларимиз «мени тез-тез йўқлаб тургин» десалар, парво қилмаймиз. Бошқа ташвишлар билан бўлиб, имкон йўқ деган баҳона билан юраверамиз. Охири улар вафот эҳанларидан кейин, отамни, онамни ёки қариндошимни ҳолидан вақтида хабар ололмадим, ширин суҳбатини тўйиб эшита олмадим, дея афсус қиламиз.

Мен меҳнат қилаётган Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасида жуда яхши анъана бор. Корхона дирекцияси, партия, касаба уюшмаси ва комсомол кўмиталарининг фаолларидан иборат гуруҳ бирлашманинг санитария таъботат қисмида бўлиб, даволанаётган беморларнинг аҳволидан, пенсиядаги ишчи-хизматчилар онласидан хабар олиб туришади. Таркибида раҳбарлар ҳам бўлган бу жамоа айниқса беморларни кўришга борганда улар беҳад миннатдор бўлишади. Бериладиган совғалар жуда қимматбаҳо бўлмасада, кутлуг кунларда ёки хаста бўлиб ётганларда эсга олганликларни учун кўнгиллари тоғдек кўтариларди.

Халқимизда байрамлар, яхши кунлар кўп. Янги йил, Наврўз, кимдир фарзанд кўради, бировнинг ўғли армияга кетади. Яна бири хизматдан қайтади, кимдир узоқ жойларга бориб саёҳат қилиб келиши мумкин. Ана шундай дамларда яқин кишиларнинг йўқлаши қандай яхши одат. Қариндошлар, дўст-биродарларнинг тез-тез кўришиб туришлари ўртадаги ришталарни мустаҳкамлаб, оқибатли бўлишларига омил бўлса, шунчаки борди-келди қилиш бориб-бориб алоқалар узилиб кетишига олиб келади.

Шу ўринда улуг бобомиз, аллома Алишер Навоийнинг бир байтини келтириб ўтишни истардим.

Кимки, бир кўнгил бузуқнинг хотирин шод айлагай,
Онча борким, Казба вайрон бўлса обод айлагай.
Шундай экан, бир-биримизни йўқлаб турайлик.

С. ШАМСИДИНОВ.

А. ТУРДИЕВА: Биз эрхотин никоҳсиз турмуш қурдик. Фарзанд туғилди. Эрим ҳали фарзанд дунёга келмасданоқ уйдан кетиб қолди. Боланинг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномасига отасининг исми ёзилмабди. Чунки бизда никоҳ гувоҳномаси йўқ эмиш. Шу тўғрими?

ЖАВОБ: Агар ота-она ўзаро никоҳда бўлмасалар, боланинг онаси кимлиги онанинг аризасига биноан ёзилади. Отасининг кимлиги эса, отаси билан она биргаликда берган аризасига кўра ёки суднинг ҳал қилув қарорига асосан ёзилади.

Никоҳда бўлмаган онадан бола туғилганида, агар ота-онанинг биргаликда берган аризаси ва боланинг отасини белгилаш тўғрисида суднинг ҳал қилув қарори бўлмаса, туғилишни қайд қилиш дафтарига боланинг отаси ҳақидаги маълумот онанинг фамилиясига қараб ёзилади. Бола отасининг

исми ва унинг ота исми эса, онанинг кўрсатмаси бўйича қайд қилинади. (Ўзбекистон ССР никоҳ ва онла кодексининг 70-моддаси).

МАРҲАМАТ, СЎРАЙВЕРИНГ

В. ОРИПОВ: Менинг ўғлим муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган вақтда жароҳатланиб III гуруҳ ногирони бўлиб қолди. Айтингчи, унга нисбатан имтиёзлар борми?

ЖАВОБ: Ҳа, бор. Ўзбекистон ССР Президентининг «Жумҳурият ёшларини армияга қақаришни ва уларнинг ҳарбий хизматни ўташ-ни такомиллаштириш чоралари тўғрисида»ги Фармо-

нини амалга ошириш ҳақида Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг 1990 йил, 28 сентябрь, 319 сонли қарорида кўрсатилишича, 1990 йилнинг 1 октябридан бошлаб жароҳат оқибатида ногирон бўлиб қолган муддатли хизмат ҳарбий хизматчи пенсияларининг ўртача миқдорини, қўшимча (нафақа) ларни ҳисобга олган ҳолда, I-гуруҳ учун ойига — 245 сўмгача, II-гуруҳ учун 180 сўмгача, III-гуруҳ учун 80 сўмгача етказилган.

Шунингдек, ҳарбий хизматни ўташ даврида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилалари оладиган пенсияга унинг қарамоғида бўлган оиланинг меҳнатга яроқсиз ҳар бир аъзоси учун 30 сўм миқдорда қўшимча (нафақа) тўлаш кўзда тутилган. Демак, сизнинг ўғлингиз ҳам бундай имтиёздан фойдаланиши лозим.

А. ҲАСАНОВ,
ҳуқуқшунос.

Фарзанд каломи

ЙЎЛ-ЙЎРИҚЛАРИНГИЗ УЧУН РАҲМАТ

Отамни урушга кузатганимизда ўн бир ёшли бола эдим. 1942 йил, март ойида Туркменистоннинг Мари шаҳридан Ленинград остонасига олиб боришгани ҳақида хабар келди. Аммо орадан кўп вақт ўтмай саломатликларини ночорлиги туфайли даволаниш учун яна Тошкентга юборишди. Отам госпиталда даволаниб чиққанларидан кейин шу ердаги ҳарбий заводда ишлаш учун қолдиришди.

Юртимизда уруш кетаётган, оғир дамлар эди ўшанда. Отамга ўхшаш одамлар кунига 14-16 соатдан ишлаб фронтга ўқ-дори етказиб беришарди. Эрталаб заводга ўз

вақтида етиб бориш учун тонгги соат тўртда йўлга тушиш керак эди. Кўпинча қўнғироқли соатнинг жиринглашидан мен ҳам уйғониб кетардим. Уйда мен, онам ва қари бувим кузатиб қолардик.

Онам тўрт болани оёққа тургазиш, рўзгор тебратишга ёрдам бериш мақсадида кўп вақт «Ривож» артелида, кейинчалик 84-заводдаги дўконда фаррош бўлиб ишладилар. Тошган-тутганларини бизга едириб, кийдириб, тўғри тарбиялаш учун бор куч-гайратларини аямаганлари ёдимда.

«Шофайзи қулоқ» даҳасидаги ҳовлимизда кичик боғи-

мизнинг борлиги жонимизга оро кирган. Ерга ишлов бериб, жўхори, ловия, нўхат, қовоқ ва бошқа маҳсулотлар етиштирардик. Ёнғоқ, олма, ўрик, нок, тут дарахтларидан олинган ҳосил рўзгордан ортса сотиларди.

Ота-онамиз ана шундай йўл билан барча фарзандларини ўқитиб, уйи-жойли қилишди. Ҳозир укам Шавкат Тошкент Давлат тиббиёт илмгоҳида илмий ходим бўлиб ишляпти. Яна бир укам Шокир ва синглим Дилбар ҳам олий маълумотли.

Барчамиз ҳаётдан ўз ўрнимизни топдик. Отамнинг фронтдан соғ-омон қайтиб келиши, уруш давридаги оғир йилларни эсласам ҳали ҳам ҳаяжонланиб кетаман. Энди қийинчиликлар ортда қолди. Гулдек фарзандларимиз бор. Бахтиёр дамларингда бир пайтлар сенинг келажакинг учун бутун вужуди, юрак ҳарорати, кўз нури, куч-қуввати ва садоқатини бахшида этган инсонларни беихтиёр ёдга олар экансан. Турмуш қанчалик оғир бўлмасин ота-онамиз бизни тўғри йўлдан юришга, ҳамиша ақл билан иш тутишга ўргатишди.

60 йилдан ортиқ вақтдан бери бирга тотув умр кечираётган отам Муртазо ва онам Кимёхонларнинг доно маслаҳатлари ва йўл-йўриқлари ҳозир ҳам турмушимизда асқотаяпти.

А. МУЗРАББЕКОВ,
кекса ўқитувчи.

СУРАТДА: Муртазо ота ва Кимёхон аялар бир ийёла чой устида суҳбатлашишмоқда.
Х. Мирзакаримов сурати.

© Янгиланиш ва демократия шарофати билан маҳаллалар қайта шаклланиб, яна ўз қиёфасига эга бўлиб бормоқда. Шундай бир шароитда ишлаётган қўмита раислари изланувчан, ташаббускор ва янгилликка интилувчан бўлишлари талаб этилади. Биз янги руҳи орқали ана шу хислатларни ўзимда мужассамлаштирган кишилар ҳақида ҳикоя қилиб боришга қарор қилдик.

ТОШКЕНТ зилзиласи янги уй-жой қуриш тараддудига тушган, яйдоқ ерларга қапатикан қисматдошларни тезда яқинлаштирди. Кўпчилик бир амаллаб иморатни битириб, қиш келгунча ичига кўчиб киришди. Элу юртга хизмати сингган, ҳаётида кўп нарсани кўрган кексалардан бири Аширмат ота тўртта одам тўпланса кўнглини кўтариб ибратли воқеалардан айтиб берарди. Оиласи билан лой сувоқли хоналарда яшаётган Нейматжон аканинг хонадонига ҳам келган эди.

— Қаранг, бинойидек жой бўлибди, — деганди у ўшанда. — Бошингиз омон бўлса кам-кўслари секин битаверади. Маҳаллага суянинг, ўғлим. Кўп доно одам эди Аширмат ота, У оламдан ўтди. Аммо насихатлари ва йўл-йўриқлари кўпчилик қатори Нейматжон аканинг ҳам ёдида сақланиб қолди.

«Янгиобод» деб ном олган даҳада бора-бора замонавий уйлар, савдо ва маиший хизмат шохобчалари қад кўтара бошлади. Бу ажойиб масканда биринчи бўлиб Нодира маҳалласи ташкил этилди. Орадан икки йил ўтар-ўтмас даҳада биринчи шодиёна бўлди. Тоҳир ва Насибхонларнинг тўнғич ўғли Шўхратнинг хатна тўйи эди бу. Тўйхонада хизмат қилувчилар халқнинг кўзига ташланиб қолди. Нейматжон ака турли хил маросимларда жонқуярлиги билан ажралиб турувчи бир неча кишини қўмита аъзоллигига тавсия қилди.

Янги руҳи: «Олқиш олаётган оқсоқоллар»

ТАШВИШНИНГ БЎЛГАНИ ЯХШИ

Нодира маҳалласини даҳа фуқаролари «Она маҳалла» дейишади. Бунинг сабаби оддий: кўплаб жамоалар шу маҳалладан ажралиб чиқишган. Тошканбой ота оламдан ўтгач, ҳар икки йилда бир раис алмашиб турди. Маҳаллалар бўлиниб кетиши оқибатида нодирликлар чойхона, клуб ва идорасиз қолишган эди. 1975 йилда Тошкент шаҳар ижроқўми томонидан ер ажратилди. Маҳалла оқсоқоли Набиҳўжа ака Мавлонхўжаев бошчилигида чойхонага пойдевор қўйилди. Олим ака Эргашевнинг «ҳа, ҳа»си билан эса тўрт деворнинг бир қисми тикланди. Кейин имкон бўлмаганлигидан ишлар таққа тўхтади-қолди. Худди шу пайтда умумий мажлисда қўмита раислигига Нейматжон ака сайланди. У ободончилик ишларини ниҳоятсига етказиш учун жон-дили билан киришди. Одамлар бир ёқадан бош чиқариб, ҳаракат қилишгач

чойхона ҳам, клуб ҳам битказилди. — Маҳалланг—ўз уйинг, отананг, дейишгани рост экан, — деди Нейматжон ака. — Одамлардаги ҳамжиҳатлиқни кўриб гайратимга гайрат қўшилди. Ҳозир «Янгиобод» даҳасида 50 мингдан зиёд аҳоли 12 та катта-кичик маҳаллага бирлашиб яшамоқда. Нейматжон ака тиниб-тинчмайди. У даҳада болалар боғчаси, поликлиника қурилиши, аёлларни меҳнат билан таъминлаш учун «Малика» ва «Учқун» бирлашмаларининг филиалларини очиб мақсадда кўп идораларга борди, мутасадди раҳбарлар билан гаплашди.

чойхона ҳам, клуб ҳам битказилди.

— Маҳалланг—ўз уйинг, отананг, дейишгани рост экан, — деди Нейматжон ака. — Одамлардаги ҳамжиҳатлиқни кўриб гайратимга гайрат қўшилди. Ҳозир «Янгиобод» даҳасида 50 мингдан зиёд аҳоли 12 та катта-кичик маҳаллага бирлашиб яшамоқда.

Нейматжон ака тиниб-тинчмайди. У даҳада болалар боғчаси, поликлиника қурилиши, аёлларни меҳнат билан таъминлаш учун «Малика» ва «Учқун» бирлашмаларининг филиалларини очиб мақсадда кўп идораларга борди, мутасадди раҳбарлар билан гаплашди.

Кўпчилик унинг жонқуярлигига қўйил қолди. Нейматжон ака 1989 йилда ноҳия маҳаллалар ишлари мувофиқлаштириш Кенгашининг раиси этиб сайланди.

Ҳозир ноҳиядаги 35 та маҳалла оталиқ корхоналарга бириктириб қўйилган. Шартномага кўра бу жамоалар гузар бунёд этиш, ёшларни ишга жалб этиш, шунингдек касаначилиқни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшишапти.

Пойтахтда биринчи бўлиб ноҳиядаги маҳаллалар жамоатчилигининг қурултойти ўтказилди. Анжуман қароридан келиб чиқиб, ҳозир ҳар бир жамоада ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтмоқда.

Маҳаллаларда участка милицияларини аттестациядан ўтказиш, ишчи назорати гуруҳларининг назорати ҳам яхши самаралар бермоқда. Нейматжон ака жорий этилаётган ҳар бир янгилдан қувонади, камчиликларни кўрса ташвишга тушади. У Тошкент политика килмгоҳида доцент бўлиб ишлаётганига қарамай жамоат ишига доимо вақт топади. Айни пайтда Тошкент шаҳар Кенгаши қошидаги маҳалла, уй қўмиталари ва жамоатчилик билан ишлаш доимий комиссияси раисининг ўринбосари сифатида ҳам фаолият кўрсатмоқда.

С. ШОДИЕВ.

СУРАТДА: Ҳамза ноҳияси маҳаллалар ишлари мувофиқлаштириш Кенгашининг раиси Н. Ҳасанов (chap томонда) Нодира маҳалла қўмитасининг фаоллари Х. Юсупов ва М. Ақромовлар билан навбатдаги режалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

Х. Шодиёв сурати.

Акс садо

ТАНЧАДА ЎТИРИШ МАДАНИЯТСИЗЛИК

ЭМАС

Турмушимиз тобора фаровонлашиб бораёпти. Айниқса уйларнинг газ ёрдамида иситилиши оилаларга жуда катта қўлайликлар яратди. Шунга қарамай қадимда ота-боболаримиз кенг фойдаланиб келган меросимизни ёдга олиш, фойдали томонларини айтиб ўтишимиз шарт, деб ўйлайман.

«Маҳалладош» рўзномасининг 3-сонига «Танча» мақоласини ўқиб кўнглимдан ана шундай гаплар ўтди. Очигини айтиш керак, ҳозир танчали уйлар жуда кам қолди. Бизнинг вилоятимизда қариялар бор айрим хонадонларда ҳали ҳам сақланиб келяпти.

Танчанинг саломатлиқка ижобий таъсири ҳақида шифокорлар ҳам таъкидлашапти. Аммо биз кўп вақтлар унинг атрофида ўтиришни маданиятсизликка йўйиб келдик. Қачонки одамлар тўқис муҳитда соғлом яшасаларгина ҳақиқий маданият юксалишини унутмаслигимиз керак.

Эътиборимиздан четда қолётган мерослар ҳақидаги мақолалар кўпроқ ёритилишини истардим.

Д. САНАЕВА,
Самарқанд вилояти,
Пахтачи ноҳияси.

Китоб жавонингизга

«Инсон баркамоллиги»

Эътиборингизга ҳавола этилаётган бу китоб «Ўзбекистон» нашриёти томонидан 1983 йилда чоп этилган «Инсон одоби билан» рисоласининг қайта нашланган, тўлдирилган иккинчи нашридир. Маълум бир асар, одатда, китобхонлар кенг оммасининг эътиёни ва талаби билан қайта нашр этилади. «Инсон одоби билан» китоби чоп этилгач, жуда тез тарқалиб кетди, матбуотдаги тақризларда, китобхонлардан келган мактубларда китоб бўйича мулоҳазалар билдирилди ва уни қайта тўлдирилган ҳолда нашр этиш мақсадга мувофиқлиги таъкид этилди.

Муаллифлар — СССР Фанлар академиясининг муҳбир аъзоси Эркин Юсупов ва фалсафа фанлари номзоди, доцент Фозилжон Исмоилов китобни матбуотда ва китобхонларнинг мактубларида билдирилган мулоҳазалар асосида қайта ишлаб, унга қўшимча боблар киритдилар. Рисола энди «Инсон баркамоллиги» деб аталди.

Китобча билан танишиб чиққан киши катта маънавий озига олади. Масалан, унинг «Муҳаббат, тўй ва оила» бобидан ўрин олган муҳаббат, оила гўзаллиги, тўй гашти, эр-хотин муносабатлари ҳақидаги мулоҳазалар эътиборни тортади. «Кимки севиб-севилиш, бахтли оила ўз-ўзидан бўлади, деб шахсий ҳаёт булутсиз мовий осмон деб тушунса, жиддий хато қилади, — деб ёзилади муаллифлар. — Бахтга ҳеч ким меҳнатсиз, интилишсиз, машаққатсиз эришиши мумкин эмас. Бахт уйингизга кириб келибдими, уни асрашингиз, авайлашингиз ва ҳимоя қилишингиз шарт».

Рисоланинг «Ота, она ва фарзанд» бобидаги «Аёл ҳурмати», «Она меҳри», «Ота обрўи» каби туркум мақолаларда ҳам юқоридагига ўхшаш фалсафий мушоҳадалар кўплаб учрайди. Ўйлаймизки, келтирилган мисоллардан ташқари дўстлик, табият, маданий меросимиз, нон, одоб маданияти, тилимизга эътибор ва бошқа масалаларни ўзига қамраб олган ушбу тўшам хонадонингиздаги китоб жавонидан муносиб ўрин олади.

Аҳмад Ясавий маҳалласида жойлашган 155-ўрта мактабда ясавийхонлик мушоираси бўлиб ўтди. Бу ажойиб тадбирда филология илмлари номзоди, ясавийшунос олим Иброҳим Ҳақулов ва бошқа таянқли қалам соҳиб-

Йўл-йўлакай

ЎЗИГА ЯҚИН ОЛМАДИ

ҚАЧОН шаҳарга тушсам, ҳамқишлоғимиз Садриддин аканинг машинасида уйга қайтардим. Бу сафар ҳам Равшан акага у киши ишлайдиган бошқармага борайлик дедим. Борсак, Садриддин ака бизни кутиб тургандай йўлга отланаётган экан.

—Отанг яхши юрибдиларми? — деди у машинасида кетарканмиз анча жимликдан сўнг. — Домлангани шаҳар айлантиргани олиб чиқибсан-да!!

Орамингизга ноқулай сукунат тушди. Анчадан кейин Садриддин акага муаллим сўз қотди:

—Яқинда синфдошлар йиғилишгандик, келмадингиз. Ҳабарингиз бормиди?!

—Эшитгандай бўлувдим. Сизларга ҳайронман, бунақа ўтиришга қандай вақт ажратасизлар-а! — деди Садриддин ака кесатиб.

—Ажратамиз-да, — оғринди муаллим. — Кейин, бошқа қиладиган ишимиз бўлмаса...

Уларнинг бир синфда ўқиганликларини билмаган эканман. Лекин нега бир-бирларига бу қадар совуқ муомалада бўлишапти?

Ҳаёлга берилиб қишлоғимизга етганимизни ҳам сезмай қолибман. Аммо биз Равшан ака яшайдиган қишлоқдан ўтиб келгандик.

Садриддин ака уйига етганимизда бундан ҳам ўтказиб юборди. У дарвозага яқинлашишимиз билан «сигнал» берди. Бир зумда дарвозани очишди. Биз машинадан тушишга ҳам улгурмадик. Садриддин ака тўғри ҳолисига олиб кирганидан, ҳаёлимга Равшан акани меҳмон қилса керак, деган фикр келди. Аммо у машинасидан тушаркан, номимни тўтиб, «Отангга салом айт», — деди-да, дарвозага қараган муҳташам бино томон кетаверди.

—Қиёматли кун бўлди, — деди муаллим орамингиздаги жимлиқни бузиб, — машинасида кечган ярим соат ярим йилдай чўзилиб кетди. Аммо кўнглингизга келмасин. Бунақалар сени ўзига яқин олмаганидан хурсанд бўлиш керак. У бизни эмас, ўзини ҳурмат қилмади...

Равшан акани қишлоғига чак кузатиб қайтдим.

Илҳом АҲРОР.

лари иштирок этишди. Ясавий ҳаёти ва унинг ижодида келтирилган намуналар кўпчилигида катта қизиқиш уйғотди.

Д. Аҳмедов суратлари.

1991 йил—
Ўзбекистонда
Алишер Навоий
йили

Пойтахтдаги Рафур Гулом маҳалласида яшовчи отахонлар ўз дилбандлари тарбияланаётган 483-болалар боғчасидаги навоийхонлик кечасида иштирок этишди. Кичкинтойлар бо-
боналонимиз Навоийнинг болалик йилларига оид сахна кўринишини ижро этдилар. Тантана

тутагач маҳалла кўмитасининг котиби Ўткир Арелонов йиғилганларга миннатдорчилик билдирди.

СУРАТЛАРДА: навоийхонлик кечасидан лавҳалар. Х. Шодиев суратлари.

Томорқа хўжалигингизда ДАРАХТЛАРГА ШАКЛ БЕРИШ

Жумҳуриятимизда мева дарахтлари уйғонмаган даврда, ўсув даври бошлангунча кесилади. Совуққа унча чидамли бўлмаган мева дарахтининг тур ва навлари (гилос, ўрик, шафтоли, олманинг Ренет Силеренко нави)ни баҳорга яқин, февраль ойининг иккинчи ярми ва март ойида кесиш керак.

Мева дарахтларига тўғри ва ўз вақтида шакл берилса, керакли комплекс агротехника чоралари қўлланилса, мева ҳосили 40-70 фоизга ошганлиги тажриба натижасида аниқланди. Шу билан биргаликда сифати бирмунча яхшиланди. Шох-шаббалар тоза ва ўткир эсбоблар (кайчи, арча ва ҳоказолар) билан кесилади. Олиб ташланадиган шохлар ва новдаларни чала кесиш ярамайди. Акс ҳолда шу жойда кавак ҳосил бўлиши мумкин. Йўғон шохни дастлаб остки томонидан, кейинчалик устки томонидан аралаш керак. Ана шунда дарахт пўстлогини зарарланмайди. Диаметри 3 сантиметрдан катта бўлган жароҳатлар пичоқ билан тозаланиб, боғ мойи ёки бўёқ суртиб қўйилади.

Олма дарахти ҳосилга киришининг дастлабки даврида, шох-шаббаси сийраклантирилади. Бир-бирига ҳалақит берадиган ва шох-шаббаларни соялайдиган ҳамма новдалар олиб ташланади. Олма дарахтини тўла ҳосилга кирган даври (тахминан 15 ёшдан 20 ёшгача)да кесиш унинг ўсиши

ва ҳосил беришини сақлаб қолишга қаратилади. Бу вақтда уларни бошқа дарахтларга қараганда камроқ кесиш талаб қилинади.

Ўрик дарахти айниқса, ёш пайтида кучли ўсиши билан ажралиб туради. Улар олти-етти ёшга киргунча бақувват новдалар ҳосил қилади, чунки бу даврда жуда кам шохлейди. Ёш новдалар яхши ҳосил бериши учун бақувват новдалар узунлигининг учдан бир қисмига ёки тенг ярмига қисқартирилиши лозим. Дарахтлар 20-25 ёшга кирганда уларнинг ўсиши шунчалик секинлашадими, бу ҳол ҳосилга салбий таъсир кўрсатади. Бу даврда ёнидан шохлаши учун икки-тўрт йиллик шохлари кесилади. Дарахт бундан ҳам қари бўлганда ёки суст ўсганда беш-етти йиллик шохлари кесиб, ёшартирилади.

Гилос чучли ўсиши ва кам шохлаши билан ажралиб туради. Наполеон розовий, Рамон Олива навлари айниқса кам шохлейди. Курткаларнинг уйғонишини жадаллаштириш ва асосий шохларнинг яланғочланишини камайтириш мақсадида асосий шохлардаги тик ўсган новдалар қисқартирилади. Кесилинган бу усули ёш дарахтнинг шох-шаббасига шакл беришда ва у ҳосилга кирган даврда бошланади. Дарахт ёшлигида ёш новдаларнинг узунлиги 40-45 сантиметрге етганда уларни чилпиш яхши натижа беради.

Дарахтларни кесишда, уларнинг атрофидан ўсиб чиққан бачки новдаларни танга тақаб, чўғиртак қолдирмай олиб ташланади. Бу ишни баҳор, ёз ва куз фаслларида 2-3 марта такрорлашга тўғри келади. Кесилган жой боғ мойи ёки бўёқ билан бўяб қўйилади.

М. СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик илмлари номзоди.

Тоживой тажанг шаҳар кезади

ИККИ ОЙЛИК ХАТЛАР

Бектемир ноҳиясида бир дўстим яшайди. Ўғли ҳарбий хизматда. Хат-хабар борми, тинч ўтирибсизларми, деб ҳол сўраб боргандим. Менни кўриб дўстим анча хурсанд бўлди-ю, бироқ... «Ўғлимдан бутун келган хатлар», дея бир даста мактуб кўрсатди.

— Шоввозей, ўғлинг жуда ёзармон чинибди-ю, бир кунда шунча хат келганини қара, — дедим.

Дўстимнинг юзи тундланди: — Э қайда дейсан. Тўғри, ўғлим хат ёзиб туради. Ленин бир-икки ойлиги бир кунда келади.

Ҳазиллашянтини, деб мактублардаги почта мухрларини кўрсам ҳар хил, олди хат ёзилиб, почтага тушганига икки ой бўлибди.

— Шаҳарга ўтди, алоқачига ёлчимай қолди, — деди дўстим ҳасратини очиб.

Кўнгил сўраб келиб, дўстимнинг дардини янгилагандай бўлдим. Юқоридаги ҳангомага яқин оғиз аччиқина сўз қўшиб қутига ташлаб юборсам, кечяқди, дедиму, мутасадди аяхонларнинг ўзларига тоширай, деб йўлга чиқдим.

Тоживой акага жияни
С. АБДУЛЛАЕВ
ҳамроҳ бўлди.

Халқ севган санъаткорлар

Анор пашмак, Хайрулла сурнайчи ва Рафиқ дорбоз

«Кўкча» даҳасидаги қадимий маҳаллаларда яшовчилар қизиқчи Анор пашмак, Хайрулла сурнайчи ва Рафиқ дорбозлар ҳақида яхши билишади. Мен бу санъаткорларни отам билан халқ сайилларида, тўю томошаларда кўп кўрганман.

Анор пашмак асли «Нишабқулоқ»лик бўлиб, қизиқчиликда машҳур эди. Оддий гапни ҳам кулгили қилиб гапирарди. Ярим ҳазил, ярим чин ҳажвий ҳикоялари, тўй ва йиғинларда «олабўжи» қиёфасида қўй, эчки териларини ёпиниб, кишиларга яхши кайфият улашиб юриши ҳаммага ёқарди. Ёғнида тўн, бошида дўппи, оёғида этик кийиб юриши ўзига жуда ярашарди. Овози ингичка бўлишига қарамай, нутқи равон, ҳар бир сўзи тингловчига етиб борарди. У ҳеч қачон тайёр матндан фойдаланмас, кундалик ҳаётидаги воқеаларни ижодий ишлаб, халққа етказарди. Нези келганда ўйинга тушса, баъзан ёр-ёр ва лапарлар айтган:

Отгинамини оғриқ қилган, шул майда тош, ёр-ёр,
Рангинамини сариқ қилган ул қалам қош, ёр-ёр.
Аравани гупчаклари ўққа лойиқ, ёр-ёр.
Бевафо ёр кимга керак, сўққа лойиқ, ёр-ёр.
Инглама қиз, Инглама, тўй сеники, ёр-ёр,
Тўрт тарафи данғиллама уй сеники, ёр-ёр.

Ажойиб санъаткорлардан яна бири Хайрулла сурнайчи эди. У «Алла болам»ни чалганда ҳар қандай одамни қўрғошиндай эритиб юборганди, дейишади. Бу — сурнайчига берилган халқ баҳосидир. Бешик тўйи ва суннат тўйларида оналаримиз ижод қилган беҳисоб аллалар мажмуасида сурнайчилар «Алла болам»ни ижро этиб келишган. Хайрулла сурнайчи босиқ кишига завқ берувчи наволарни чалганида тўйда ўйин-кулги авжига чиқарди. У ҳар бир кўйни охирига етказмасдан бошқасини бошламасди. Сурнайчининг овози тиниқ, ёқимли эди.

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг халқ амалий санъат бўлимидаги нақшошлик залида тошкентлик машҳур миллий чолғу асбоблари устаси Усмон ота Зуфаров ишларидан намуналар ўрни олган. Шулар орасида сурнай ҳам бор. Бу чолғу асбоби ҳажман худди Хайрулла сурнайчи чалиб юрган сурнайни эслатарди. Уста Усмон ота ўз касбини жуда севардилар. Мана ман деган санъаткор, у раққосами, хонандами, созандами, бастакорми шу устага буюртма беришарди. Балки, Хайрулла сурнайчи ҳам у кишига ишлатган бўлса ажаб эмас...

Рафиқ дорбоз таърифи эса фақат Тошкентдагина эмас жумҳуриятимизнинг ҳамма жойларига маълум эди. У кишини «Қатор тут», «Бекобод» маҳаллаларида дор ўйнаётганида, қирқинчи йилларда кўрганман. Ушанда «Ана, Рафиқ дорбоз» деб кўплар ҳурмат билан тилга олишарди. Карнай, сурнай, ногора, чилдирма садолари остида дорбоз дорга чиқишидан олдин ёши улуглар оқ фотиҳа берардилар. Уша кезлари кимда-ким фарзандталаб, давлат-талаб бўлса, бирор иши ёки мушқули осон бетишини ўйласа дор тагидан ўтиб, кейин атаганини дорбозга бериши одат тусига кирганди.

Рафиқ дорбоз халқ ҳурмати ва ишончини оқлаш йўлида қўлига лангар чўп ушлаб, гоҳ кўзи очик, баъзан рўмолча боғлаб, арқон устида худди сўқмондан бораётган йўловчидек, дадил юриши томошабинни ҳайратга соларди. У фақат дор ўйинида эмас, ёғоч оёқларда юриш ва қайроқ ўйинига ҳам уста санъаткорлардан эди.

Ҳозирги кунда хилма-хил санъат турлари билан шуғулланаётган кишилар қанчалик кўп бўлишмасин, халқимиз ўртасида Анор пашмак, Хайрулла сурнайчи ва Рафиқ дорбозларнинг ўз ўрни борлиги билиниб туради.

М. АХМЕДОВ.

Унутилаётган меросимиз

КАШКУЛ

Эски шаҳар кўчалари бўйлаб борар эканман, ҳунармандчилик устахоналари олдида узоқ туриб қоламан.

Ҳамма ишлар худди ўтмишдагидек қўлда бажарилаяпти. Темирчи, қалайчи, сандиқчи, бешикчиларнинг ҳаранатларини кузатиб ўзини асрлар оша кезаётган сайёҳдек ҳис этаман. Ниҳоят, қалайчилар дўқони олдида тўхтаб, бу ердаги кашкулар ҳақида қалайчилардан сўрайман:

— Кашкулардан одамлар ҳозир ҳам фойдаланишадими?
— Албатта. Ота-боболаримиздан қолган мерос бу.
— Нега музейларга топширишмайди?

Бу саволимга кашкулни қалайлаб ўтирган кекса уста бош чайқади-да, жавоб берди:

— Оз нарса қадрига ҳамма етади. Буларнинг эгалари камёб буюмларни музейга бермайдилар. Ўзлари сақлайдилар. Сероб пайтида кашкуларнинг аксарияти ҳар

жойда ётиб, нес-нобуд бўлиб кетган, ўғлим.

Кашкул — қопқоқли пақир. Мисдан ишланиб, нақшланган. Унда сув тоза сақланган. Фақат сув эмас, рўзғорга керакли озиқ-овқат маҳсулотлари ҳам солиб қўйилади. Масалан, «Шашмаком» фильмида кашкулда хирмондаги бўғдойни шопираётган деҳқонларни кўрган эдим.

Кашкулар чиндан ҳам зарур рўзғор буюми сифатида ўтмишда қадрланган. Мисгар ва кандакор усталар турли ҳажмдагиларини ишлаб чиқаришган. Эндиликда улар ўрнини турли хил замонавий идишлар эгаллади. Халқимиз рўзғор буюмлари бут яратилаётганидан мамнун. Аммо кашкулар пишиқ-пухталлиги билан алоҳида ажралиб турарди. Халқимизга беминанат хизмат қилган бундай идишларни ишлаб чиқариш яна йўлга қўйилса яхши бўларди.

А. МАХМУДОВ.